

פניני הדרף

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדרף היומי בביה"כ "אליהו הנביא" שבנות רוממה ירושלים

מסכת סנהדרין ב - כא

"המתונה והקברבורטור"

א. מעשה באדם שנתקע עם רכבו ולפתע עצר יהודי טוב לעזור לו אלא שלפני גמר התיקון נפל הפקק של הקברבורטור מידיו של העוזר לתוך המנוע, ובכך יצא שכרו בהפסדו מי ישא בתשלום הנזק?

ב. מעשה בעיצומה של חתונה התעורר רעש אבי החתן דרש מאבי הכלה לפרוע את אשר התחייב להביא עד החתונה, אך אבי הכלה התנצל שלא השיג סכום כה גדול, בא אדם טוב ואמר לאבי החתן בכמה מדובר? וענה לו עשרים אלף דולר, אמר אותו אדם אני מתחייב לשלם זאת! והחתונה נרגעה, משעברו הימים בא אבי החתן בדרישה למתחייב שיממש את התחייבותו, אותו אדם טען שאין תוקף להתחייבותו, האם חייב לשלם.

(תשובה תינתן בגליון הבא) חוו את דעתכם בנידון לפקס 02-5817174

דף ב. **גויז'ן:** תביעת גופים גדולים לערכאות

במסכת זו וברמב"ם הלכות סנהדרין נתבאר חומר האיסור בהליכה לבית משפט אפילו שידונו כמו דין תורה, וכל ההולך אליהם כאילו חרף והרים יד בתורת משה רבנו.

afken: אדם החפץ לתבוע גופים גדולים כמו בתי חולים או חברות פלאפון שאם יזמינם לדין תורה ברור שלא יבואו האם יש היתר לתבועם ישירות בערכאות עפ"י היתר מרב בלבד או שיצטרך לעשות תהליך של פתיחת תיק, זימון, וסירוב.

דף ג. **גויז'ן:** פשרה בתביעת חוב של הלואה.

נתבאר בגמ' שבדיני ממונות אין צריך דרישה וחקירה בכדי שלא תנעל הדלת בפני לוויין שאם נקשה על המלווה ימנע מלהלוות שוב.

afken: נתבאר בשו"ע (חו"מ סימן יב' ב') שבכל דין מצוה לעשות פשרה האם כלל זה נאמר גם בדיונים על חוב הלואה שאם נעשה פשרה גם בזה ימנעו אנשים להלוות כספם.

דף ד. **גויז'ן:** כמות הדם שבה אדם יכול לחיות.

נתבאר בגמ' שנח' ר"ע ורבנן ברביעית דם שמטמא באוהל שיצאה משני מתים האם מטמאת.

afken: האם אדם יכול לחיות על רביעית דם הרי ברגע שמאבד שליש מדמו כבר אינו בין החיים ואיך אנו למדים שרביעית דם היא החיות שבנפש האדם.

דף ה. **גויז'ן:** הוראת היתר התמוהה לרבים.

נתבאר בגמ' שרבי לא נתן היתר הוראה לרב לפסוק בדיני מומים בבכור מחשש שמרוב בקיאותו הוא יתיר מום שלאנשים נראה כאיסור ויבואו לדמות מילתא למילתא.

afken: האם אדם ששימש את רבו שמיקל בהלכות מסוימות כגון טהרה וכד' והגיע לפניו שאלה שבעיני כולם זה נראה לאסור והוא רוצה להתיר האם ימנע מחשש הנ"ל?

דף ו. **גויז'ן:** ברכה על מאכל שנקנה במבצע בעורמה.

נתבאר בגמ' על הפס' "ובוצע ברך נאף ה'" שיש שדרשו זאת באדם המברך על דבר גזול וזוהי מצוה הבאה בעבירה.

afken: מצוי ברשתות גדולות שעושות מבצע על מוצר ומגבילות אותו ליחידה אחת והרבה עושים בעורמה קונים ושוב עוברים בקופה וכך לוקחים כמה מוצרים האם יש בזה משום גזל, ואם זה מאכל תהיה בעיה לברך עליו? ועוד יש לשאול באדם שקנה מוצר וכשהוא עדיין ארוז הולך למכולת להחליפו בטעם אחר או להחליף טיטולים בגודל אחר אף שקנה את המוצר ברשת אחרת האם רשאי לעשות כן?

אמור לחכמה אחותי את:

מצינו שפעמים התורה נמשלה לאחות ופעמים לאשה ויש בזה מה שאין בזה שבאשה מצד הטבע האהבה יתירה על אחות, ומאידך באחות זה לעולמים משא"כ באשה שפעמים אינה לעולמים ודורשים חז"ל מאיתנו שנהאב את התורה גם כאשר וגם כאחות. ולכך בעל עבירה נקרא כך שיוכל להתגרש מהעבירה, משא"כ בר מצוה שנקרא בן..

סומא באחת מעיניו פטור מהראיה: כל אדם צריך

שיראה ב' בחינות ואנוכי עפר ואפר כשהיצר מראה לו את גדולתו, ומאידך כשמראה לו חטאיו יאמר בשבילי נברא העולם, וזהו סומא באחת מעיניו, שמתכל רק באחת משתי האופנים האלו. "וכדרך שבא ליראות" - באותה מידה שנראה לפני ה' שויתי ה' ככך בא לראות" - כך יזכה לראות תשועת ה'.

"העגלון והארנק..!"

העגלון שמשון מצליף בסוסי, דבר העוין קבוצת חסידים נמצאת מאחור בעגלה, ממהרים לבית הרבי, הגענו! הכריז העגלון, והיכן אתה תשבות בשבת? שאלו הניסיעים את העגלון, והציעו לו לשבות עימם, דמותו של העגלון על הפרנצ'יס הורגשה במיוחד, השבת עברה ובמוצ"ש כולם עוברים ליד הרבי להתברך כשהגיע תורו של שמשון העגלון לחץ הרבי את ידו ושאלו: ילדים יש? פרנסה יש? והוא ענה ברוך השם יש לי הכל! א"כ אתה חי טוב אולם מה עם תפילות, לימוד תורה? איני יכול להתפלל במנין כי השכם בבוקר רץ אני לתפוס את הנסיעות אל מחוץ לעיר ואם אתפלל במנין אפסידם, אולי בכ"ז? אני מבקש מהרב שיתעסק בענינים שבהם הוא מבין ואני בעניני העגלון, ביקש הרבי לספר לו על עגלון אחר, שנשלח להביא חבילת כסף גדולה מהעיר הסמוכה וכשבא היה זה ביום שישי בבוקר, והשבת מתקרבת. ניגש לרב המקומי וביקש אכסניא, השיב לו הרב יש כאן יהודי בשם "ישראל" שמארח בחינם בלב רחב, הוא ניגש ואכן דאג לו לחדר ומיטה, הוא שאל את ישראל היכן אוכל להניח את הכסף הרב שברשותי 12 אלף רובל? ישראל פתח את הכספת והניח בה את הכסף, בתפילת מעריב של שבת החל החשד לכרסמו, מסתכל העגלון ולא רואה את ישראל ו...ממעת פרהה נשמתו, ישראל! קרא העגלון בקול וכולם היסו אותו ש..תפילה, אז איפה ישראל? שאל, אמרו לו הוא חזן במושב זקנים הלך לשם וראה את ישראל חזן ונרגע, במשך כל השבת שם עין שישראל לא נעלם עם הכסף ובורח, ובמוצ"ש רץ לכספת, פותח אותה, סופר האם כל הכסף נמצא, לפתע ניזכר שהיו לו ומצאם ואז נרגע. גיחך שמשון כששמע זאת מהרבי, וכי ע"ז הוא דואג? ואז אמר הרבי "בידך אפקיד רוחי", אנו מפקידים את נשמותינו כל לילה, ומקבלים אותה שלימה, על מה אנו דואגים על כמה פרוטות לפרנסה?! אשריכם לומדי הדרף הממירים את שעתו של העגלון בשעה של דף גמרא.. היקרה מפנינים ומתוקה מנופת צופים..

(הרה"ג ברוך רוזנבלום שליט"א)

השיעור בדרף היומי נמסר

ע"י הרב אהרון בן אריבה שליט"א

בידי ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית,

בביה"כ אליהו הנביא רח' מתח תקווה 1 שכונת רוממה.

הגליון מופץ בסיוע ארגון "תורה ויהדות לעם"

רח' אורנשטיין 5 י-ם טל' 02-5374371 פקס 02-5371894

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדרף" בלבד!

רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850

דף ז.

גו'קו'ן: פשרה בענייני איסורים.

הגמ' מביאה שיש שדרשו לגנאי את אהרון שלא רצה שייהרג כמו שהרגו את חור ולכך עשה פשרה שיעשו עגל שעל חטא זה יש תקנה אבל אם יהרגוהו אין להם תקנה ועל כך דרשוהו לגנאי.

afken: האם יש ללמוד מכאן שאין לעשות פשרות בענייני איסורים גם במקום שיש פיקוח נפש?

דף ח.

גו'קו'ן: הקדמת כהן בדיון.

נתבאר בגמ' שהפסוק "כקטון כגדול תשמעון" בא להזהיר שאין להקדים דין של מאה מנה לפני דין של פרוטה.

afken: מבואר בשו"ע חו"מ (סי' ט"ו) שיש להקדים ת"ח שבא לדין אפילו בא לסוף ויש לדון האם יש להקדים דינו של כהן מדין וקידשתו כמו שיש דין קדימה בת"ח.

דף ט.

גו'קו'ן: מסירת מודעה על התחייבות בכתובה.

נתבאר בגמ' לגבי אדם שהעיד עדות ועל ידי כך הרשיע את עצמו לא מקבלים עדותו לגביו משום שאין אדם משים עצמו רשע.

afken: מעשה באדם שהכריחוהו לכתוב בכתובה סך גדול אשר לא חפץ בכך והוא לפני שחתם על הכתובה מסר מודעה בפני שניים שהתחייבות זו מאונס, האם נאמר שאין תוקף למודעה זו שע"י כן נמצא שכל ברכות הקידושיין לבטלה כיון שהכלה סמכה דעתה להתקדש רק בסכום זה, ובלא זה אינה מסכימה להתקדש ואין אדם משים עצמו רשע.

דף י.

גו'קו'ן: נוסח הכרזת החודש.

נתבאר בגמ' גרדי קידוש החודש ובמג"א (או"ח סי' תי"ז סק"א) כ' שמשום כך נהגו לעמוד בשעת הכרזת החודש דומיא דקידוש החודש.

afken: האם נכון יותר שמכריזים החודש לא להכריז רק בשמו של החודש שהרי כידוע אין שמות החודשים מהתורה אלא בלשון התורה כגון החודש "השלישי" הוא חודש סיון.

דף יא.

גו'קו'ן: אמירת שקר בכדי לא לבייש.

הגמ' הביאה כמה מעשים שהנהגה בהם לייחס מעשה לעצמו בכדי שאחר לא יפגע כגון ר"ח עם ריח השום, ור"מ עם הגט, ושמואל בעיבור.

afken: אדם שראה בחנות פועל גונב, וכשראה זאת הפועל, ניגש לאדם ואמר לו אני אשיב את הגניבה בתנאי שלא תביישני, האם גם בזה יש להימנע מלספר למעסיקו.

דף יב.

גו'קו'ן: אפשרות לקרוא פעם אחת מגילה מה יעדיף.

נתבאר בגמ' שנחלקו ר"י ור"ש אם טומאה הותרה בציבור או דחוייה ואז אם יש אפשרות מאחרים ע"י עיבור השנה ואז כולם יעשו בטהרה, ולא אומרים זריזים מקדימים למצוות.

afken: הבאה ט"א (או"ח סי' צ' ס"ק י"א) הביא שנת' הרדב"ז וח"צ במי שהיה חבוש בביה"ס ונתנו לו אפשרות לצאת פעם אחת מה עדיף, השאלה אם יש לפניו אפשרות לקרוא פעם אחת מגילה בלילה או ביום מה יעדיף, כי לדעת הרבה פוסקים מגילה של יום חמור משל לילה.

דף יג.

גו'קו'ן: ברכה על שתית מים בזמן התקופה.

נתבאר בגמ' שנת' בכל יום תקופה שמתחיל האם הוא סיום לתקופה שעברה או שהוא התחלה לתקופה החדשה.

afken: בשו"ע (יו"ד סי' קט"ז ס"ה) וברמ"א (סי' תנ"ה ס"א) הובא ענין זה שלא לשתות ממים בזמן שהתקופה נופלת משום סכנה, ויש לדון באדם שהגיש לחבירו כוס מים בזמן זה האם הכשילו בברכה לבטלה שהרי סכנה לשתותם (עפ"י מש"כ מ"ב או"ח סי' רו).

דף יד.

גו'קו'ן: רדיפה אחר שררה בזה"ז.

נתבאר בגמ' שר' זירא היה נחבא מאלו שרצו לסמוך אותו לרב וכיון ששמע שמי שעולה לגדולה נמחלין עוונותיו המציא עצמו וסמכוהו לרבי.

afken: אדם ששמע על משרה שהתפנתה האם יעשה מאמצים להשיגה ובוזה ימחלו לו עוונותיו או שרק במשרה שהיא לש"ש נאמר כך.

דף טו.

גו'קו'ן: לקיחת פיצוים מאדם שהרג אדם.

נתבאר בגמ' שאדם שהתחייב מיתה אסור לקחת ממנו כופר ככתוב "ולא תקחו כופר לנפש רוצח אשר הוא רשע למות".

afken: משפחה שקרובים נהרג מפגיעת מכונית במזיד ורוצה הרוצח לפצות את בני המשפחה בכסף האם רשאים ליטל את הפיצוים?

דף טז.

גו'קו'ן: התייעצות בקניית נכס נדל"ן עם רב או מומחה לנדל"ן.

נתבאר בגמ' שכשבאו לדוד ואמרו לו עמך צריך לפרנסה אמר להם צאו וכו' והלכו והתייעצו בתחילה עם אחיתופל ואח"כ עם בניהו ראש הסנהדרין ואח"כ שאלו באורים ותומים.

afken: אדם החפץ לקנות נכס נדל"ן האם יעשה כסדר הזה יועץ לנדל"ן, שאלת רב, ותפילה לקונה הכל?

דף יז.

גו'קו'ן: תרומה לארגון צדקה דרך הטלפון.

נתבאר בגמ' עשרה תנאים שיהיו בעיר בכדי שידור בה ת"ח ואחד מהם זה קופת צדקה שתיגבה בשנים ותתחלק בשלושה.

afken: מצויים כיום הרבה ארגוני צדקה המתרימים דרך הטלפון כאשר מהעבר השני נמצא רק אדם אחד האם יש להימנע מכך.

דף יח.

גו'קו'ן: השתתפות מלך בעיבור שנה.

נתבאר בגמ' שמלך וכהן גדול לא משתתפים בעיבור שנה.

afken: לעיל (יב.) הובא בגמ' שחזקיה המלך עיבר את השנה מפני הטומאה והרי מלך אינו משתתף בעיבור השנה?

דף יט.

גו'קו'ן: ניהום אבלים ע"י אדם שפוטר מעבודתו.

נתבאר בגמ' שכהן משוח שעבר אינו בא לנחם את הכהן הגדול מכיון שסובר ששמח הוא לאידו.

afken: אדם שפוטר מעבודתו ומעסיקו לשעבר יושב באבל על בנו האם המפוטר יבא לנחם או שימנע מחשש שיסברו ששמח הוא לאידם.

דף כ.

גו'קו'ן: השארת חלה בשולחן שבת כל הלילה.

נתבאר בגמ' שכשמברין כהן גדול כשהוא אבל הוא מיסב על הדרגש שנקרא "ערסא דגדא" (מיטת המזל) ומותר כיון שזה מיטה אבל בשולחן פסק השו"ע (יו"ד קנ"ט ס"ז) שאסור לערוך שולחן עם מיני מתיקה בליל המילה למזל התינוק דיש בזה משום העורכים לגד שולחן.

afken: האם יש להימנע מלהניח חלה על שולחן שבת כל הלילה משום שזה נכלל בכלל העורכים לגד שולחן כמש"כ שו"ע יו"ד ק"פ ס"ב.

דף כא.

גו'קו'ן: תשלום היזק ס"ת ע"י קניית ספרים.

נתבאר בגמ' שחיוב כתיבת ספר תורה חל אף על אדם שירש ס"ת מאביו ולדעת הרא"ש עיקר המצוה כיום זה בקניית ספרי קודש שילמדו בהם.

afken: אדם שהיזק בשגגה ס"ת ורוצה לשלם היזקו בקניית ספרי קודש בטענה שזה עיקר המצוה כפי שנתבאר ביו"ד (סי' ע"ר ס"ב) האם רשאי לעשות כן או שזה נקרא הורדה בקדושה.

הכנה אפקה בבית המדרש (מחלק טויוני חג 43)

מעשה באדם העוסק בנדל"ן שביקשה ממנו חמותו שישגי לה דירה, והוא הציע לה את דירתו ובתנאי שתשיב לו תשובה תוך שבוע, היא בקשה הערכה ופנתה לאדריכלית שהכינה לה תכנית להפוך את הבית לארמון, היא הראתה את התכנית לחתנה מתוך אמון, הלה התקשר אליה לאחר זמן ואמר שיש לו קונה אחר, התברר שהוא הקונה של עצמו ולקח את התרשים ושיפץ את דירתו "בערך" כמו שהאדריכלית הציעה, האם חייב לשלם לאדריכלית, ואם לא האם חייב לשלם יעוץ לחמותו, והאם יש להוכיחו על כך שהרי אין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו?

אלו היו תשובות הרבנים: הדין הוא: חייב החתן לשלם את דמי האדריכלות מלבד מה שלא נהג כשורה.

מקורות ונימוקים: נתבאר בשו"ע (חו"מ סי' שע"ה) דין היורד לשדה חברו העשויה ליטע והשביחה שחייב לשלם כל מה שהשביחה ולכל הפחות את דמי ההוצאה, ובנידון זה חייב לשלם לאדריכלית את מה שהחמות היתה אמורה לשלם לה, ואף אם האדריכלית לא לקחה כסף עבור פעולה שלא התבצעה רשאית האדריכלית לתבוע את החתן שעבד על פי תוכניתה, ונתבאר בשו"ע (רסד ס"ד) מתי משלם עבור מה שנהנה, ומצינו לגבי אדם שהציע שידוך אף שלא היה שדכן אם דיבר עם המדוברת יכול לתבוע ממנה דמי שדכנות הובא בשו"ע אהע"ז (סי' נ בפת"ש ס"ק טז) ועיין בס' פתוחי משפט לרה"ג אברהם בן חיים שליט"א (עמ' סו) שדן במתווך שהציע דירה לראובן וראובן לא חפץ לקנותה והעביר את המידע לשמעון, שמעון צריך לשלם למתווך את שכרו ויש להוכיח את החתן שנהג במקרה זה שלא כדין מכמה טעמים, א. כיון שהבטיח למכור וחזר בו הרי הוא ממחוסרי אמנה כמבואר בשו"ע (חו"מ סי' ר"ד ס"ח) ב. החמות היתה בגדר עני המהפך בחררה ובא אחר לקנותה כמבואר בשו"ע (חו"מ סי' רל"ז ס"א) ג. עבר על איסור לא תחמוד ונהג מנהג רמאות ועיין שו"ע סי' קפ"ה ס"ו עיי"ש.

תשובה דווי': בדבר השאלה באדם שפירסם מודעות על מכירת דירה והדירה נמכרה האם צריך להסיר את המודעות בכדי שאנשים לא יבזבזו שיחה לריק? השיבנו מורינו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א שיש בזה משום השבת אבידה ומצוי הדבר באלו שמפרסמים את דירתם למכירה בעיתון שמפרסם זאת במשך ארבעה שבועות ואף שהדירה נמכרה לא טורחים להתקשר ולבקש שיחזרו מלפרסם.

פנינת הסנהדרין: נשאלנו מדוע לא נזכרו הסנהדרין במשך כל תקופת השופטים עד מלך שאול?

פנינת המועדים: כ' המשנה ברורה או"ח (תרצ"ב ס"ק ט"ו) שאסור לישון קודם שישמע קריאת מגילה, ויש לדון באדם שיש לו מנין בשעה שבע בבוקר והוא התעורר ביום פורים בשעה שש בבוקר ורוצה להמשיך לישון האם מותר לו לעשות כן?

פניני דחי': א. אדם הנכנס למעלית שיש בה מצלמה ונכנסה אשה לתוכה האם יש בזה משום יחוד? ב. אדם שיש לו מכונה לממכר בקבוקי שתיה באונברסיטה האם ימנע מלהציבה שם כיון שרובם שותים בלא ברכה עפ"י מש"כ השו"ע (או"ח קסט א')?

פניני דווי': א. אדם שקנה מוצר עם אחריות ונאבדה אחריותו טרם שפג תוקף אחריותו וכשהתקלקל המכשיר קנה אותו מוצר חדש מאותה חנות ורוצה להשתמש עם האחריות של המוצר החדש לתיקון המוצר הישן האם רשאי לעשות כן? ב. אדם שנפל לו כרטיס חופשי חודשי לבור ביוב האם רשאי לנסוע בקוים העירוניים בלא לשלם באותו חודש?

אינו אדם עולה לגדולה:

פירש האדמו"ר מגור זצק"ל שבמלך כתוב "והיה כשבתו על כסא מלכותו" שכל חייו יתנהג כמו רגע הישיבה שבה נמחלו עוונותיו, וזהו מש"כ באהרן מלמד שבחו שלא שינה כמו הרגע הראשון, ולכך אמר לו משה "קרב אל המזבח" למה אתה בוש שלכך נבחרת, כוונתו שאם נבחרת נמחל לך עוון חטא העגל.

אינו אדם עולה לגדולה אא"כ מנחלו עוונותיו:

הנועם אלימלך פי' את שנאת האחים ליוסף כשחלם חלום, שכוונתם היתה לטובה, שהרי "חלם" זה אותיות "מחל" לרמז שעתיד יוסף לעלות לגדולה ואז ימחלו כל עוונותיו ובשביל כך ויוסיפו עוד שנוא אותו שע"י כן יתחזק ויתעלה לדרגה שבה ימחלו עוונותיו.

ושגר קמי מרנן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:

לראשל"צ הגה"ג הרב שלמה עמאר. לגדה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. ולגה"ג הרב שמואל פנחסי. ולגה"ג הרב אשר חנניה. ולגה"ג הרב גדעון בן משה. ולגה"ג הרב אליעזר קונשט. ולגה"ג הרב יהודא איטש. ולגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. ולגה"ג הרב אברהם בן חיים. ולגה"ג הרב זאב ארי' שטיגליץ. ולגה"ג הרב שלמה שעיו. ולגה"ג הרב מנשה שוע. שליט"א בברכת עוד ינובון בשיבה להגדיל תורה ולהאדירה.

שאלות וחשובות לגיליון פניני חדר מס' 43'

האם ראוי להימנע מפגישות מרובות לעורך נישואין?

ת. השיבנו הגה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א שבספר ודרשת וחקרת (ח"ד אה"ע סי' יב) האריך למנוע מנהג זה שנתפשט, ובספר טיב השידוכים לדודו הגה"ג גמליאל רבינוביץ הגדיר מנהג זה מצווה הבאה בעבירה, והגה"ג זאב ארי' שטיגליץ שליט"א השיבנו משמו של מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א שהסטיפולר המליץ על ארבע פגישות והגר"מ שך זצוק"ל במאמריו (חלק שישל) הורה להפגש ארבע ולכל היותר חמש פגישות ולא כמנהג בחורי החמד של ימינו. ובספר חוט השני (צניעות ע"מ נ"ז) הגדיר שאיסור הרחור במשדכתו כמוהו כאשה דעלמא.

האם חסמנת גופה מחשש לתניחה גיבול בעול חמת?

ת. איתא במסכת ב"מ (פד): שרבי אלעזר ברבי שמעון אמר לאשתו לפני שנפטר שהוא יודע שלא יתעסקו בקבורתו בכבוד לכן צווה אותה שתניחהו בעלית הגג והיה שם לא פחות משמונה עשרה שנה ולא יותר מעשרים ושתים שנה ומוכח שבשביל כבוד גופת הנפטר מותר להשהותו. השומע בגן ד"ת תוך ד"א של קבר האם יש בזה לועג לרש?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א שכל איסור לועג לרש זהו רק כשזה ניכר כנתבאר בשו"ע (יו"ד שס"ז ס"ג) ולכך אם מכסה הציצית מותר לו לשהות בד"א של קבר, ובגן אם השומע ניכר שהוא ת"ח אז גם לרואה ניכר ששומע ד"ת והוי לועג לרש, ואם אינו ת"ח אינו ניכר דיחשבו ששומע שירים, אולם יש פתרון פשוט שיכוין השומע שהד"ת יהיו לע"נ הנפטר, ולגבי מקום המטונף אם עובר לידו צריך לעצור שמיעתו וכמשכ"הו"ע (או"ח ס"י פה"ס ד) שאסור להרהר בד"ת במקום המטונף.

נחז הוישב בכסא גלגלים האם יוכל לומר קדיש בישיבה?

ת. השיבנו הגה"ג מאיר סנדר שליט"א בשמו של הגה"ג עזריאל אוירבך שליט"א שיכול לומר בישיבה ואינו צריך לומר לאחר שיאמר במקומו, כיוון שענין אמירת קדיש בעמידה הוא מנהג שנהגו מחמת גודל מעלת אמירתו, וכן השיבנו הגה"ג זאב ארי' שטיגליץ בשמו של מרן הגר"ח ק שליט"א.

- e. אדם שחברו ביקש ממנו שיפרוט עבורו שיק האם יכול להתעמק במקומו?
- ת. בשמו של מרן הגרב"צ אבא שאול זצוק"ל הובהר שיש להקפיד שבעל השיק יחתום ולא חברו בשמו משום גניבת דעת, וכן השיבנו מרן הרשל"צ הגה"ג שלמה עמאר שליט"א שיש בזה פגם וראוי להתרחק.
- e. חתונה שהסתיימה בתגרה למי שייכת המעטפות?
- ת. לכאורה יש לחלק בין אלו שלא אכלו שמסתבר שיש להשיב להם אלא אם כן נתינתם היא תגמול למה שבעלי השמחה נתנו להם בשמחות קודמות, אבל אם ישבו ואכלו המעטפות יכולות להישאר כפי שסיכמו הצדדים ביניהם מלכתחילה.
- e. האם ראוי להיות ערב למשכנתא אף שאין לו סכום זה?
- ת. השיבנו הרבנים שליט"א שאם אין לו לשלם ימנע מלחתום וגם בספק יתרחק מזה, אלא אם ערבותו היא בתנאי שימשכנו את הבית לפני שיגבו ממנו.
- e. האם מותר לערף תומכת לידה לילודת בשבת?
- ת. עיין בספר מלכים אומניך פרק ה' בשם מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א שעדיף לדבר אל ליבה שתימנע ואם אינה מקבלת מותר להביאה.
- e. אדם שנשא אישה והתגרד שאין לה חוש ריח האם יכול לגרשה בחטמה ללא כתובה?
- ת. הגה"ג הרב אליהו בר שלום שליט"א מח"ס "משפט הכתובה" האריך בתשובה מפורטת ומנומקת בנידון זה, החפץ בתשובה זו ישלח בקשה לפקס המערכת.
- e. אדם החייב לאגד 10 ניקובים וקנה כרטיס מעבר שבו זכות ליסוע ב-10 אוטובוסים האם יפטר מחיוב תשלומם?
- ת. השיבנו הרבנים הגאונים שאין זו השבה שע"כ יכול להיפטר מתשלומיו ובאופן כזה אם יקנה כרטיסיה וינקב בה עשרה ניקובים ישיב את תשלומיו.

כל שאלה הלכה למעשה יש לשאול מורה הוראה לגופו של עניין
 נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם
 שמות העונים וההגלה בגיליון הבא לחודש ניסן
 בברכת יישר כח להגדיל תורה ולהאדירה:

בהגרלה ע"ס 100 ₪ זכה הרב יצחק מיזני שליט"א (חיפה)

תשובות ניתו לשלוח לפקס מספר 02-5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

ובאחוזה ברכפלד ברח' ר' עקיבא 9/8 משפ' הרב לוי ובקרית ספר רח' שדי חמד 4 משפ' הרב בן אדיבה.

ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות. (יתן לציין שלא לפרסם את השם)

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות!

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם.

בברכת חילכם לאורייתא

מ אפפכת "פניני הגוף"

מעשה בשר גדול וחשוב שהיה לו ארמון גדול מוקף גנים ובו אגם גדול מלא דגים, קרא השר למשרתו בעיצומה של ארוחת הצהריים וביקשו לקחת כיכר לחם ולפרו לרגים שבאגם, המשרת הלך לכוון האגם ובידו כיכר לחם, ולא ידע שהשר משקיף דרך חלון גדול לעבר האגם, המשרת עמד ליד האגם לקח את הכיכר ואכלו, כשסיים החל לחזור לעבר השר שאלו השר: האם עשית מה שאמרתי לך לעשות? המשרת ענה לו בפה מלא והודה לא האכלתי אלא אכלתי, מדוע עשית זאת? ענה לו המשרת אדוני בכריכה יש אלפי דגים, ועשיתי חשבון שמחתיכה אחת של לחם לאלפי דגים לא יצא שום דבר, אבל למשרת אחד שיאכל תצא ארוחה שלימה אמר לו השר: טעית בחושבך שדג אוכל כיכר כי דג מסתפק בפרור לחם, ועוד טעית, אם חשבת שרק אותך שלחתי לשליחות הזו, אולי שלחתי עוד עשרה כמורך עם כיכר בידם. זה הזמן להודות לכל אלו ששלחו פרוורים. בתקווה שיצטרף לכיכר גדול.

להנחת נשמות יקירי ל"ל ולפרסומים תורניים פאפד פקס 02-5817174 התורה

ופאפד אפני הגיליון והפנתו, אפ"נ, חסות וכד'

ניתן לפנות לפ' 02-5829850 או פקס' 02-5817174

גליון זה נודב להצלחת ולרפואה שלימה ושיתגשמו משאלות ליבם לטובה של,

(הנדיב החפץ בעילום שם) וכן אשר ואיתן כהן וב"ב, איתן ורינה לוי וב"ב, דוד בן מלכה, מאיר ושמחה כהן וב"ב

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל

לע"נ האשה הכשרה מרת פרלה בת מסעודה ע"ה